

Seletuskiri

Põltsamaa valla 2023. aasta eelarve eelnõule

Sissejuhatus

Põltsamaa valla 2023.a eelarve on koostatud lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFs) põhimõtetest, võttes arvesse Põltsamaa valla arengukava 2040 ning selle lisa 1: Põltsamaa valla eelarvestrateegia 2023-2026. Eelarve koostamisel on lähtutud valla tasakaalustatud arengu huvidest ja reaalistest võimalustest.

Eelarve koostamise alusdokumendiks on Põltsamaa Vallavolikogu poolt 21.11.2017 vastu võetud määrus nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“ ja valla õigusaktid.

Eelarve osad on:

- 1) põhitegevuse tulud;
- 2) põhitegevuse kulud;
- 3) investeerimistegevus;
- 4) finantseerimistegevus;
- 5) likviidsete varade muutus.

Eelarve selline liigendatus võimaldab eristada põhitegevust, investeerimis- ja finantseerimistegevust. Nähtavad on põhitegevuse tulude ja kulude suhe ning dünaamika, samuti investeringute tegemise ja laenude maksmise võimekus.

Eelarve on koostatud tekkepõhisest arvestusprintsipist lähtudes. See tähendab, et tehingud kajastatakse nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Käesolevas seletuskirjas esitatakse eelmise eelarveaasta tegelikud, jooksvaks eelarveaastaks kinnitatud / täpsustatud ja uueks eelarveaastaks prognoositavad andmed.

Seletuskirja ülesehitus järgib eelarve struktuuri ning sisaldab kõiki tulusid ja kulusid. Eelarve on koostatud brutomeetodil üheks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga, ja esitlusvaluutaks on euro.

2022. a täpsustatud eelarve on esitatud seisuga 23.11.2022. Arvesse on võetud ka 1. ja 2. lisaeelarvega tehtud muudatused.

Eelarvesse planeeritud kulutuste summa on võrdne tulude ja muude kulude katteks planeeritavate vahendite summaga. Sellisel juhul on eelarve tasakaalus. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

2023. aasta eelarve kogumaht (kõigi väljaminekute rahaline summa) on 18,7 miljonit eurot. See koosneb põhitegevuse kuludest 16,3 miljonit eurot, investeerimistegevuse väljaminekutest 1,7 miljonit eurot ja finantseerimistegevuse väljaminekutest 0,7 miljonit eurot.

Eelarve tulude koosseisus on põhitegevuse tulud 17 miljonit eurot, investeerimistegevuse tulud (s.h. saadavad toetused ja vallale tagasimakstavad laenud) on 0,9 miljonit eurot ning võetav investeerimislaen 0,8 miljonit eurot.

Põhitegevuse tulem on 645 880 eurot ja netovõlakkoormus 2023. aasta lõpuks 62% (laenujääk 31.12.2023 on 10,5 miljonit eurot). Eelarve põhinäitajad on esitatud tabelis 1.

Eelarvesse on planeeritud eraldi põhitegevuse kuluna reservfond 160 000 eurot.

Tabel 1. Eelarve põhinäitajad, EUR

Eelarve osa	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
PÕHITEGEVUS					
Tulud	16 964 710	16 603 180	15 517 607	2,2%	361 530
Kulud	16 318 830	15 942 923	13 843 636	2,4%	375 907
Põhitegevuse tulem	645 880	660 257	1 673 971	-2,2%	-14 377
INVESTEERIMISTEGEVUS					
Tulud	941 820	1 585 355	2 018 436	-40,6%	-643 535
Kulud	1 651 600	6 641 066	5 785 224	-75,1%	-4 989 466
Investeeringustegevuse tulem	-709 780	-5 055 711	-3 766 788	-86,0%	4 345 931
EELARVE TULEM (ülejäak (+), puudujääk (-))	-63 900	-4 395 454	-2 092 817	-98,5%	4 331 554
FINANTSEERIMISTEGEVUS	63 900	3 250 000	3 210 170	-98,0%	-3 186 100
Kohustiste võtmine	775 000	3 950 000	8 000 000	-80,4%	-3 175 000
Kohustiste tasumine	711 100	700 000	4 789 830	1,6%	11 100
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	0	-1 849 495	-1 450 382	-100,0%	1 849 495
EELARVE KOGUMAHT	18 681 530	23 283 989	24 418 690	-19,8%	-4 602 459

1. Tegevustulud

1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

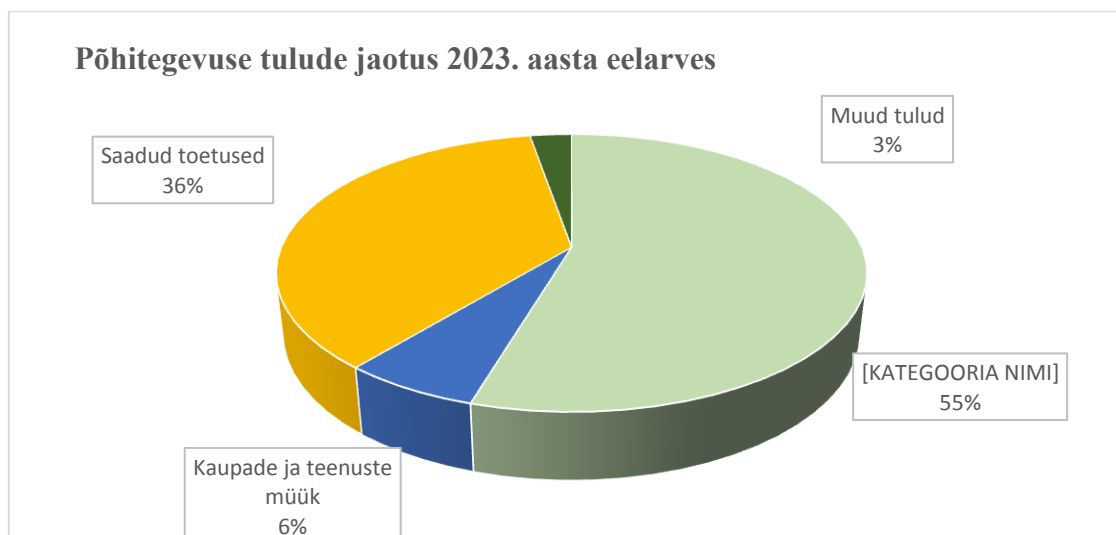
Põhitegevuse tulude eelarvesse kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevustulud. Valla 2023. aasta põhitegevuse tulude kogumahuks on kavandatud 16 964 710 eurot (Tabel 2).

Tabel 2. Põhitegevuse tulud, EUR

	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine
PÕHITEGEVUSE TULUD	16 964 710	16 603 180	15 517 607
30 Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	9 266 000	8 863 012	8 382 483
3000 Füüsilise isiku tulumaks	8 850 000	8 447 012	8 001 283
3030 Maamaks	415 000	415 000	380 400
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	1 000	1 000	800
32 Kaupade ja teenuste müük	1 081 537	1 015 415	896 775
320 Riigilõivud	9 000	9 000	7 320
3220 Tulud haridusalasest tegevusest	669 907	499 115	504 588
3221 Tulud kultuuri- ja kunstiasest tegevusest	76 130	59 200	46 958
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	772
3224 Tulud sotsiaalaialasest tegevusest	169 300	205 000	158 975
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	100 000	100 000	117 950
3229 Tulud üldvalitsemisest	7 800	15 600	7 195
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	3 000	6 000	1 878
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	33 600	46 000	3 374
3233 Üür ja rent	10 800	73 500	37 705
3237 Õiguste müük	2 000	2 000	9 440
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	0	620

35 Saadavad toetused	6 157 173	6 265 353	5 781 981
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	4 000	774 432	435 887
35200 Kohaliku omavalitsuse tasandusfond	1 418 553	1 418 553	1 547 366
35201 Kohaliku omavalitsuse toetusfond	4 591 720	3 929 148	3 797 728
3521 Saadavad tegevustoetused	142 900	143 220	1 000
38 Muud tulud	460 000	459 400	456 368
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	422 000	422 000	419 413
38254 Tasu vee erikasutusest	38 000	37 400	35 533
3888 Eespool nimetatamata muud tulud	0	0	1 422

Suurima osa eelarvetuludest moodustavad maksud (55%), Joonis 1.

Joonis 1. Põhitegevuse tulude jaotus

1.1.1. Maksud

Laekumist maksudest kavandatakse kokku 9 266 000 eurot. Võrreldes 2022. aasta eelarvega on prognoositud kasv 4,5% (Tabel 3).

Tabel 3. Maksutulud, EUR

Tulu nimetus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
Maksutulud kokku	9 266 000	8 863 012	8 382 483	4,5%	402 988
3000 Füüsilise isiku tulumaks	8 850 000	8 447 012	8 001 283	4,8%	402 988
3030 Maamaks	415 000	415 000	380 400	0%	0
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	1 000	1 000	800	0%	0

Füüsilise isiku tulumaksu laekumiseks on 2023. aastaks kavandatud 8 850 000 eurot, planeeritud kasv on 4,8% võrreldes 2022. aasta eeldatava laekumisega. Põltsamaa valla maksumaksja on isik, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on 1. jaanuari seisuga Põltsamaa vallas. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, maksumaksjate brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr, mis 2023.aastal on 11,96% brutotulust. Põltsamaa valla prognoositav keskmine maksumaksjate arv 2022. aastal on 4 635 (Tabel 4), mis on võrreldes eelmise aastaga 2 inimese võrra rohkem.

Tabel 4. Maksumaksjate arv ja väljamaksed

Näitaja	2018	2019	2020	2021	2022 prognoos	2023 prognoos
Maksumaksjate keskmine arv	4 580	4 655	4 573	4 633	4 635	4 635
Väljamaksed füüsilistele isikutele, EUR	57 569 673	61 068 142	62 092 817	66 221 203	70 627 200	74 000 000

Väljamaksed füüsilistele isikutele on suurenenud igal aastal ja sellest tulenevalt ka füüsilise isiku tulumaksu laekumine. Jooksvalt on valla maksumaksjate ja väljamaksete andmed leitavad rahandusministeeriumi kodulehel <https://fin.ee/riik-ja-omavalitsused-planeeringud/kohalikud-omavalitsused/finantskorraldus#finantsulevaated> esitatud tabelites.

2023. aastaks planeeritud tulumaksu laekumine 8,85 miljonit eurot lähtub eeldusest, et igakuine keskmine väljamakse ühe maksumaksja kohta on 2023.aastal 1 330 eurot (2022. aastaks prognoositud igakuise väljamakse suurus on 1 270 eurot).

Maamaks on riiklik maks, mis laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Vastavalt maamaksuseaduse § 5 on kohaliku omavalitsusüksuse volikogul õigus kehtestada maamaksu määr vahemikus 0,1 - 2,5% maa maksustamishinnast aastas. Vastavalt vallavolikogu 20.01.2022 määrusele nr 1 kehtestati maamaksu määraks 2,0% põllumajandussaaduste tootmisel kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maa maksustamishinnast aastas ning 2,5% teiste sihtotstarvetega maade puhul.

Maamaksu laekumiseks on kavandatud 2023. aastal 415 000 eurot.

Teede ja tänavate sulgemise maksu laekumiseks on kavandatud 1 000 eurot. Maksu reguleerib kohalike maksude seaduse alusel Põltsamaa Vallavolikogu 17.05.2018 määrus nr 17 „Teede ja tänavate sulgemise maks” ning maks laekub tee või tänava sulgejalt omavalitsusüksuse eelarvesse. Teede ja tänavate sulgemise maksu makstakse ürituste korraldamise, ehitus- või remonttööde puhul, kui sellega kaasneb üldkasutatava tee, tänava, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine. Teede ja tänavate sulgemise maksu kogutakse ainult Põltsamaa linna territooriumil.

1.1.2 Kaupade ja teenuste müük

Kaupade ja teenuste müügist laekumine valla eelarvesse on kavandatud 1 081 537 eurot (Tabel 5). Võrreldes 2022. aasta eelarvega on planeeritud kasv 6,5%.

Tabel 5. Kaupade ja teenuste müük, EUR

Tulu nimetus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
Kaupade ja teenuste müük kokku	1 081 537	1 015 415	896 775	6,5%	66 122
320 Riigilõivud	9 000	9 000	7 320	0%	0
3220 Tulud haridusalasest tegevusest	669 907	499 115	504 588	34,2%	170 792
3221 Tulud kultuuri- ja kunstiasest tegevusest	76 130	59 200	46 958	28,6%	16 930
3222 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	0	0	772	-	0
3224 Tulud sotsiaalalasest tegevusest	169 300	205 000	158 975	-17,4%	-35 700
3225 Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	100 000	100 000	117 950	0%	0
3229 Tulud üldvalitsemisest	7 800	15 600	7 195	-50,0%	-7 800
3230 Tulud transpordi- ja sidealasest tegevusest	3 000	6 000	1 878	-50,0%	-3 000
3232 Tulud muudelt majandusaladelt	33 600	46 000	3 374	-27,0%	-12 400
3233 Üür ja rent	10 800	73 500	37 705	-85,3%	-62 700
3237 Õiguste müük	2 000	2 000	9 440	0%	0
3238 Muu toodete ja teenuste müük	0	0	620	-	0

Riigilõivusid on kavandatud vallaeelarvesse 9 000 eurot. Riigilõivuseaduse kohaselt laekuvad valla eelarvesse riigilõivud ehitusseadustiku ja ühistranspordiseaduse alusel tehtavatest toimingutest. Ehitusseadustiku alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu projekteerimistingimuste väljastamise ning ehitus- ja kasutusloa taotluste läbivaatamise eest. Ühistranspordiseaduse alusel makstakse vallavalitsusele riigilõivu taksoveo korraldamisega seotud toimingute korraldamise eest.

Tulusid haridusalasest tegevusest on kavandatud summas 669 907 eurot. Antud tulud koosnevad ametiasutuse hallatavate haridusasutuste omatuludest (Tabel 6) ja teistelt omavalitsustelt laekuvast tulust, kui nende omavalitsuste rahvastikuregistrijärgse elukohaga lapsed käivad Põltsamaa Vallavalitsuse hallatavates haridusasutustes. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 kehtestab Vabariigi Valitsus igaks eelarveaastaks kohalike omavalitsuste vahelise arvlemise õppekoha tegevuskulu piirmäära ühe kuu kohta. Ühe kuu õppekoha tegevuskulu piirmäära kehtestamisel lähtutakse üle-eelmise eelarveaasta munitsipaalkoolide tegevuskulude mahust ja õpilaste arvust sellele eelarveaastale eelneva aasta 10. novembri seisuga. Ühe õppekoha tegevuskulu piirmäär 2022.aastal on 96 eurot kuus.

Tabel 6. Omatulud haridusalasest tegevusest, EUR

Asutus	Laste arv 2021	Laste arv 2022	Omatulud, 2023 eelarve, EUR
Põltsamaa Valla Lasteaed	426	437	245 750
Põltsamaa Ühisgümnaasium	827	869	5 500
Puurmani Mõisakool	88 koolis / 45 lasteaias	91 koolis / 51 lasteaias	28 050
Põltsamaa Muusikakool	120	138	67 707
Põltsamaa Haldus	-	-	92 900
Omatulud kokku			439 907

Põltsamaa vallas on üks lasteaed kuue õppekohaga ja kolm lasteaiarühma Puurmani Mõisakooli koosseisus.

Koolieelse lasteasutuse kohatasu on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 lõikega 3. Lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmine toimub vallaeelarve vahenditest. Kuni 31.12.2022 on lapsevanema poolt kaetavaks osaks Põltsamaa Vallavolikogu 19.11.2020 määrusega nr 22 kinnitatud 35 eurot kuus. Alates 2023. aastast on kavandatud lapsevanema poolt kaetava osa suuruseks 50 eurot kuus. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu, see kaetakse vallaeelarvest ja lapsevanem selle eest tasuma ei pea.

Laekumine teistelt kohalikelt omavalitsustelt lasteaiateenuse eest on reguleeritud koolieelse lasteasutuse seaduses (KELS §27 lõige 6). Vallavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks lasteasutuse majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestusliku maksumuse ühe lapse kohta (KELS § 27 lõige 7). Valla lasteaedades käib 14 teistest omavalitsutest pärit last (10.11.2022).

Laekumine teistelt kohalikelt omavalitsustelt koolide teenuse eest on reguleeritud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses. EHIS andmetel õpib valla koolides 82 teistest omavalitsustest pärit last (10.11.2022).

2023. aasta prognoosi kohaselt on teiste kohalike omavalitsuste osaluse laekumine 230 000 eurot.

Õpilaste õppetasu huvikoolides on reguleeritud huvikooli seaduse ning vallavalitsuse korraldusega.

Kuni 31.12.2022 on vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 20.12.2018 määrusele nr 67 Põltsamaa Muusikakooli õppetasu õpilase kohta kuus vahemikus 9-48 eurot. Alates 2023. aastast on

planeeritud õppetasu kokku 67 707 eurot, so planeeritud tasude tõus on 25 – 67%, vt. spetsifikatsiooni.

○ *Spetsifikatsioon – Omatulud haridusalasest tegevusest Põltsamaa Muusikakoolis*

Õppe liik	Kehtiv õppetasu, EUR	Õppetasu alates 2023, EUR	Laste arv	2022, EUR	2023, EUR	Muutus, EUR	Muutus, %
Põhiõpe	40	51	72	2 880	3 672	792	28%
Üldõpe	35	45	22	770	990	220	29%
Üldõpe + lisapill	38	50	1	38	50	12	32%
Põhiõpe + lisapill	43	56	8	344	448	104	30%
Vabaõpe	30	50	26	780	1 300	520	67%
Vabaõpe 2 tundi	60	100	2	120	200	80	67%
Eelkool rühm 30 min	6	10	23	138	230	92	67%
Eelkool rühm 45 min	9	15	15	135	225	90	67%
Eelkool 0,5 erialapill	14	18	11	154	198	44	29%
Eelkool 1,0 erialapill	28	35	6	168	210	42	25%
			Kuu kokku	5 527	7 523	1996	36%
			9 kuud kokku	49 743	67 707	17 964	36%

Tulusid kultuuri- ja kunstialasest tegevusest on kavandatud summas 76 130 eurot. Kultuuriasutuste tegevusest laekuvate tulude all kajastatakse 69 930 eurot Põltsamaa Kultuurikeskuse tasuliste teenuste ja sündmuste korraldamisest ning 6 200 eurot Põltsamaa Raamatukogu teenustest laekuvad tulud.

Tulusid sotsiaalalalasest tegevusest on kavandatud 169 300 eurot. Peamisteks teenuse osutajateks on Põltsamaa Valla Päevakeskus tegevuskohtadega Põltsamaa linnas ja Adavere alevikus. Päevakeskusele laekub ülalnäidatud tulu erihooletandeteenuse, täispansioni teenuse, saunateenuse, pesupesemise teenuse, koduteenuse, transporditeenuse osutamise eest, ruumide kasutajatelt rendi ja kommunaalkulude eest, invavahendite laenutuse eest jms teenustelt. Võrreldes 2022. aastaga on 2023. aastal lõpetatud ESF poolne rahastus vallas raske ja sügava puudega lastele teenuste korraldamiseks (2022. aastal oli see 39 000 eurot).

Elamu- ja kommunaaltegevuse tulusid on kavandatud 100 000 eurot. Põhilised laekumised on Põltsamaa Haldusele Põltsamaa, Pisisaare, Vägari, Puurmani, Võisiku ja Lustivere korterite kommunaalkulude ja üüride eest.

Tulusid üldvalitsemisest on kavandatud summas 7 800 eurot raamatupidamisteenuse osutamise eest Põltsamaa Sport SA-le.

Tulusid transpordi- ja sidealastest tegevustest on kavandatud summas 3 000 eurot vallale kuuluvate bussidega transporditeenuste osutamise eest.

Tulusid muudelt majandusaladelt on kavandatud Põltsamaa Halduse tulu 33 600 eurot Vaibla suvila rendist ja Põltsamaa linna kalmistu teenustelt.

Üüri- ja renditulusid on kavandatud 10 800 eurot. Üüri- ja rendi all kajastatakse Põltsamaa vallale kuuluvate kinnistute ja ruumide renditulu, vt. spetsifikatsiooni.

○ *Spetsifikatsioon – 3223 Üür ja rent*

Sisu	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	märkused
Kokku, EUR	10 800	73 500	37 705	
Lustivere Hooldekodu	-	639	1 534	müüdnud
Puurmani üürikorterid, mõisahoone, töökoda (Puurmani Mõisakool)	5 000	13 000	23 123	
Põltsamaa Haldus	-	15 000	-	põgenikele üüritud pinnad
Adavere Põhikool (saal, võimla, vabaajakeskus)	-	500	310	2023.a tasuta kasutamise leping
Puurmani TK	2 097	1 600	1 977	
Puurmanis Tartu Terminal	1 224	1 224	1 224	
Põltsamaa Sport - ujula rent	2 183	2 183	2 183	
Kivimar OÜ	296	296	296	
Tarrest LT OÜ (Viljandi mnt 3)	-	39 058	7 058	leping lõpeb, müüakse

Õiguste müüki on kavandatud summas 2 000 eurot. Nimetatud tuludena kajastatakse hoonestusõiguse aastatasusid.

1.1.3. Saadavad toetused

Saadavad toetused on esitatud tabelis 7.

Tegevuskuludeks on kavandatud saadavaid toetusi summas 6 153 173 eurot.

Tabel 7. Saadavad toetused, EUR

Tulu nimetus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
Saadavad toetused kokku	6 157 173	6 265 353	5 781 981	-1,7%	-108 180
<i>Sh.</i>					
3500 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	4 000	774 432	435 887	-99,5%	-770 432
352 Saadavad tegevustoetused	6 153 173	5 490 921	5 346 094	12,1%	662 252
35200 Kohaliku omavalitsuse tasandusfond	1 418 553	1 418 553	1 547 366	0%	0
35201 Kohaliku omavalitsuse toetusfond	4 591 720	3 929 148	3 797 728	16,9%	662 572
3521 Saadavad tegevustoetused	142 900	143 220	1 000	-0,2%	-320

Riigieelarvest toetatakse kohaliku omavalitsuse üksusi üldiste ning sihtotstarbeliste toetuste kaudu. Üldised toetused jagunevad kaheks, milleks on tasandusfond ja toetusfond.

Sihtfinantseerimise summad ei ole teada eelarve koostamise perioodil, vaid selguvad eelarveperioodi jooksul. Näiteks väiksemate projektide rahastused ja muud toetused (Ukraina sõjapõgenike rahastus riigi poolt). 2023. aasta eelarve eelnõus ei kajastu mitmeid ühekordseid sihtrahastuse arvelt tehtavaid kulusid (2022. aastal 774 432 eurot).

Tasandusfondi suuruseks on kavandatud 1 418 553 eurot. Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada väiksema tulukusega kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks. Tasandusfondi eraldise määramisel arvestatakse kohaliku omavalitsuse parameetreid (elanike demograafiline koosseis, tulumaksu laekumine, hooldatavate arv jms) 01.01.2023 seisuga.

Toetusfondi suuruseks on kavandatud 4 591 720 eurot, selle koosseis on toodud tabelis 8. Kui selgub tasandusfondi ja toetusfondi lõplik jaotus (Vabariigi Valitsuse määruse alusel peale riigieelarve kinnitamist), siis muudetakse antud eelarvet. Antud selgitus puudutab ka koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetust – lasteaia õpetajatele ei ole võimalik valla vahenditest tagada 90%-list töötasu üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammäärast. Kui riigieelarvest toimub vahendite eraldamine, siis lisatakse see summa eelarvesse vastavale reale.

Tabel 8. Toetusfondi koosseis, EUR

Tulu nimetus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine
Toetusfond kokku	4 591 720	3 929 148	3 797 728
Üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus	3 688 335	2 938 394	2 707 700
Kohalike teede toetus	289 585	291 100	291 100
Asendus- ja järelhooldusteenus	362 000	324 751	318 664
Huvihariduse ja huvitegevuse toetus	105 000	111 500	154 800
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	0	128 300	128 300
Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus	24 960	28 200	28 200
Toimetulekutoetus	85 000	73 938	21 901
Rahvastikutoimingute kulude hüvitis	0	965	900
Matusetoetus	36 840	32 000	32 000
COVID-19 lisatoetused	0	0	114 163

Tegevustoetus Kultuuriministeeriumilt on kavandatud Põltsamaa Raamatukogule summas 142 900 eurot (vt. tabel 7). Selle arvelt toetatakse 4 töötaja personali- ja majanduskulusid. Summa täpsustub 2023. aasta algul.

1.1.4. Muud tulud

Muud tulud on eelarvesse kavandatud summas 460 000 eurot (tabel 9).

Tabel 9. Muud tulud, EUR

Tulu nimetus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
Muud tulud kokku	460 000	459 400	456 368	0,1%	600
38251 Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu	422 000	422 000	419 413	0,0%	0
38254 Tasu vee erikasutusest	38 000	37 400	35 533	1,6%	600
3880 Trahvid ja muud varalised karistused	0	0	0	-	0
3888 Eespool nimetatamata muud tulud	0	0	1 422	-	0

Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu on kavandatud 422 000 eurot.

Vee erikasutustasu maksavad vee kasutajad õiguse eest võtta vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras. 2023. aastaks on vee erikasutuselt kavandatud tulu 38 000 eurot.

2. Kulud

Põltsamaa valla 2023. aasta eelarve kulude maht on 18 681 530 eurot (Tabel 10).

Põhitegevuse kulud moodustavad eelarvest 87%, investeerimistegevuse kulud 9% ja finantseerimistegevuse kulud 4%.

Tabel 10. Kulud eelarveosade kaupa, EUR

	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
EELARVE KULUD KOKKU	18 681 530	23 283 989	24 418 690	-19,8%	-4 602 459
Põhitegevuse kulud	16 318 830	15 942 923	13 843 636	2,4%	375 907
Investeeringustegevuse kulud	1 651 600	6 641 066	5 785 224	-75,1%	-4 989 466
Finantseerimistegevuse kulud	711 100	700 000	4 789 830	1,6%	11 100

2.1. PÕHITEGEVUSE KULUD JA PÕHITEGEVUSE TULEM

Põhitegevuse kululiigid – tööjõukulud, majandamiskulud, toetused (va toetused põhivara soetuseks) ja muud tegevuskulud jagatakse valdkondade lõikes (Tabel 11). Valla 2023. aasta põhitegevuse kulude kogumahuks on kavandatud 16 318 830 eurot, võrreldes 2022. aasta eelarvega on kasv 2,4%.

Tabel 11. Põhitegevuse kulud ja põhitegevuse tulem, EUR

	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	16 318 830	15 942 923	13 843 636
Põhitegevuse kulud valdkondade lõikes			
01 Üldised valitsussektori teenused	1 453 640	1 443 816	1 293 002
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	1 237
04 Majandus	834 790	928 836	896 322
05 Keskkonnakaitse	116 230	96 200	90 658
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 494 486	1 353 045	1 291 531
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	1 486 610	1 659 115	1 497 397
09 Haridus	9 096 169	8 365 611	7 222 662
10 Sotsiaalne kaitse	1 836 905	2 096 300	1 550 827
Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes			
41 Sotsiaaltoetused	791 830	806 391	535 159
45 Muud toetused	861 460	1 000 366	952 750
50 Tööjõukulud	9 693 587	8 936 823	8 435 986
55 Majandamiskulud	4 811 153	5 098 172	3 919 544
60 Muud tegevuskulud	160 800	101 171	198
PÕHITEGEVUSE TULEM	645 880	660 257	1 673 971

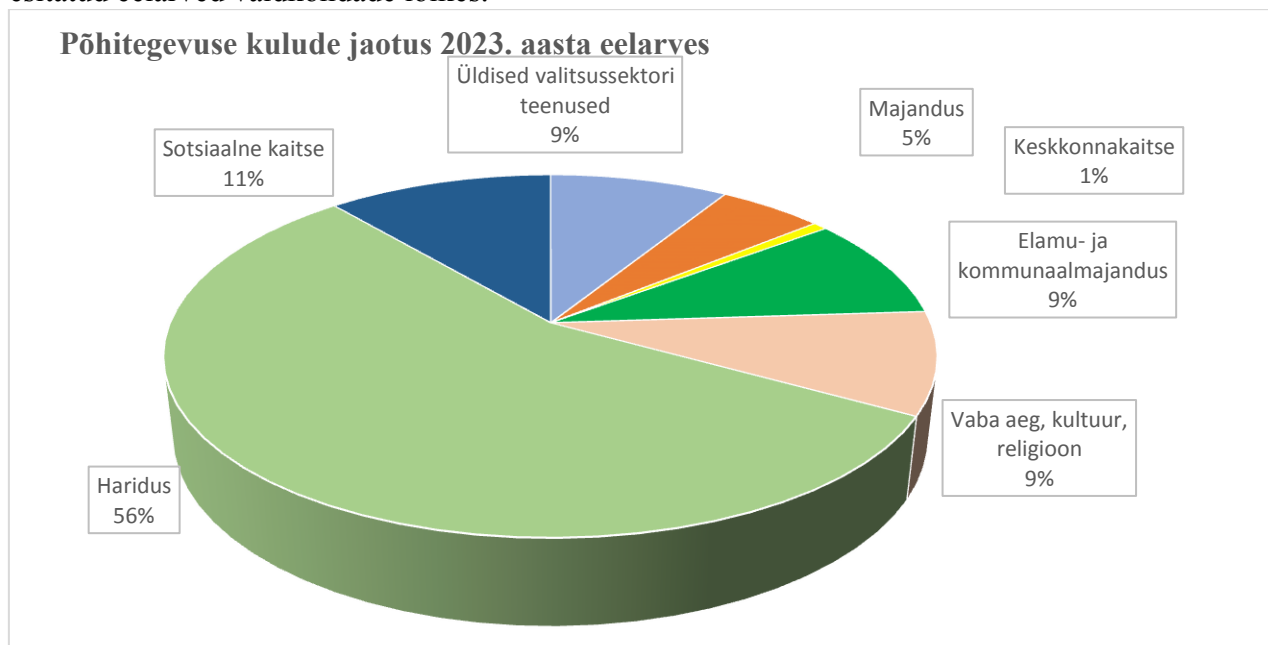
Põhitegevuse valdkondade osakaalud 2023. aasta eelarves on toodud joonisel 2. Suurima osa moodustavad haridusvaldkonna kulud – 56% põhitegevuse kuludest.

Kululiikide põhiselt on suurima osakaaluga tööjõukulud – 59,4% põhitegevuse kuludest.

2023. aasta eelarve kulude planeerimisel on arvestatud alates 01.01.2023 kehtima hakkava miinimumpalgaga 725 eurot.

Majandamiskulud (4 811 153 eurot) moodustavad järgmise suurema osa valla eelarvest. Kui võtta 2022. aasta majandamiskulude summast (5 098 172 eurot) välja 2022. aastal saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine (774 432 eurot), on 2023. aastaga võrreldav majandamiskulu 4 284 740 eurot. See tähendab, et 2023. aastaks on planeeritud majandamiskulude kasvuks 12,3%.

Täpsemalt on selgitatud eelarve muudatused võrreldes 2022. aastaga allpool punktis 2.1.1, kus on esitatud eelarved valdkondade lõikes.

Joonis 2. Põhitegevuse kulude jaotus 2023.aastal

Tööjõukulud

Põltsamaa Vallavolikogu liikmetele makstavaid tasusid reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 23 „Vallavolikogu tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“:

- ✓ volikogu esimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu esimehe ülesannete täitmise eest tasu 900 eurot kalendrikuus;
- ✓ volikogu liikmele makstakse volikogu istungi tööst osavõtu eest tasu 50 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ volikogu aseesimehele makstakse volikogu tööst osavõtu ja volikogu aseesimehe ülesannete täitmise eest 100 eurot toimunud istungi kohta;
- ✓ alatise komisjoni esimehele või esimehe ülesandeid täitvale komisjoni liikmele makstakse komisjoni töö korraldamise ja juhtimise eest tasu 200 eurot kalendrikuus;
- ✓ alatiste komisjonide liikmele ja komisjoni mittekuuluvale volikogu liikmele või vallavalitsuse liikmele makstakse komisjoni koosolekust osavõtu 30 eurot.

Põltsamaa Vallavolikogu 16.06.2022 määrus nr 4 „Põltsamaa valla ametiasutuse palgajuhend“ reguleerib Põltsamaa Vallavalitsuse ametiasutuse ametnike palga ja töötajate töötasu määramise ja maksmise korra. Ametiasutuse palgajuhendi § 5 lõikes 3 on kinnitatud põhipalga vahemikud teenistujate palgagruppidele, mille alusel ametiasutuse juht määrab individuaalsed töötasud.

Ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamist reguleerib töölepingu seadus. Munitsipaalüldhariduskoolide õpetajate töötasu määramisel lähtuvad koolide direktorid Vabariigi Valitsuse poolt põhikooli ja gümnaasiumi õpetajatele kehtestatud töötasu alammäärast, mis 2023. aastal on 1 749 eurot (2022. aastal 1 412 eurot) kasvades 23,9%.

Põltsamaa Vallavalitsuse liikmetele hüvitise maksmist reguleerib Põltsamaa Vallavolikogu 30.12.2021 määrus nr 22 „Vallavalitsuse tööst osavõtu eest tasu ja hüvitiste maksmise kord“, mille kohaselt vallavalitsuse liikmele v.a vallavanem ja palgaline abivallavanem, makstakse vallavalitsuse tööst osavõtu ja istungil osalemise eest tasu 50 eurot ühe istungi kohta.

Põhitegevuse majandamiskulude eelarvestamisel on arvesse võetud valdkondade toimimiseks vajalikke kulusid, samuti on järgitud kehtivaid lepinguid ja erinevaid õigusakte. Majandamiskulud

vähenevad 5,6% võrreldes 2022. aastaga. Antud vähenemine tuleneb käesolevas eelnõus sihtfinantseerimisest, mille suurus selgub 2023. aastal, vt. p. 1.1.3 „Saadavad toetused“.

Kulud täpsustuvad pärast 2023. aasta riigieelarve vastuvõtmist ja aastalõpujärgi selgumist.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§32) kohaselt on finantsdistipliini tagamiseks ette nähtud kindlad meetmed – põhitegevuse tulemi lubatav väärtus ja netovõlakoomuse ülemmäär. Nimetatud meetmete täitmine on kohustuslik ning nende väärtused peavad vastama seaduses sätestatud nõuetele.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (§33) kohaselt on põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga olema null või positiivne. Põhitegevuse tulemi väärtuse alusel on võimalik otsustada kohaliku omavalitsuse finantsolukorra üle ning selle meetme rikkumine võib kaasa tuua sanktsioonid.

2.1.1 Põhitegevuse kulud tegevusvaldkondade kaupa

• 01 Üldised valitsussektori teenused

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna all kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu, Põltsamaa Vallavalitsuse, muude üldiste valitsussektori teenuste kulud ja kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond (Tabel 12).

Tabel 12. Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
01 Üldised valitsussektori teenused kokku	1 453 640	1 443 816	1 293 002	0,7%	9 824
01111 Vallavolikogu	75 500	75 500	56 110	0%	0
41 Sotsiaaltoetused	3 630	6 000	3 504	-39,5%	-2 370
50 Tööjõukulud	65 170	56 200	48 558	16,0%	8 970
55 Majandamiskulud	6 700	13 300	4 049	-49,6%	-6 600
01112 Vallavalitsus	1 195 040	1 244 545	1 201 031	-4,0%	-49 505
50 Tööjõukulud	991 540	995 155	989 811	-0,4%	-3 615
55 Majandamiskulud	203 200	249 090	209 959	-18,4%	-45 890
60 Muud tegevuskulud	300	300	1 261	0%	0
01114 Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfond	160 000	100 671	0	58,9%	59 329
60 Muud tegevuskulud	160 000	100 671	0	58,9%	59 329
01600 Muud üldised valitsussektori teenused	23 100	23 100	35 861	0%	0
45 Muud toetused	23 100	23 100	17 885	0%	0
50 Tööjõukulud	0	0	17 422	-	0
55 Majandamiskulud	0	0	554	-	0

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	3 630	6 000	3 504	-39,5%	-2 370
45 Muud toetused	23 100	23 100	17 885	0%	0
50 Tööjõukulud	1 056 710	1 051 355	1 055 790	0,5%	5 355
55 Majandamiskulud	209 900	262 390	214 561	-20,0%	-52 490
60 Muud tegevuskulud	160 300	100 971	1 261	58,8%	59 329

Vallavolikogu tegevusalal kajastatakse Põltsamaa Vallavolikogu 21 liikme ja komisjonide liikmete tegevuskulud summas 75 500 eurot. Reeglina toimuvad volikogu istungid üks kord kuus. Muude toetuste all kajastatakse vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 15.11.2018 määrusele nr 63 „Põltsamaa valla tunnustamise kord“ alusel makstavaid toetusi. Majandamiskulude alla on kavandatud administreerimis-, koolituste, sõidukite ülalpidamise ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud.

Vallavalitsuse eelarves kajastatakse vallavalitsuse kui täitevorgani ja vallavalitsuse kui ametiasutuse toimimiseks vajalikud kulud summas 1 195 040 eurot. Vallavalitsuse kinnitatud struktuuris on 33 teenistujat. Majandamiskulude koosseisus on kavandatud vallavalitsuse hoonete kulud 73 200 eurot.

Kohaliku omavalitsuse üksuse reservfondi on planeeritud 160 000 eurot ettenägematute ja edasilükkamatute kulude katteks. Reservfondis on kajastatud 60 000 eurot kaasava eelarve vahendeid. Vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 22.03.2018 määrusele nr 10 „Reservfondi kasutamise kord“ on reservfondi suurus üldjuhul vähemalt 1% eelarveaastaks planeeritavatest põhitegevuse tuludest.

Muude üldiste valitsussektori teenuste kuludeks on kavandatud 23 100 eurot.

Üldiste valitsussektori teenuste all kajastatakse Põltsamaa valla poolt tasutavad liikmemaksud ühingutele: Eesti Linnade ja Valdade Liit 9 487 eurot, Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus 5 000 eurot, Jõgevamaa Koostöökoda 3 825 eurot, Jõgevamaa Ühistranspordikeskus 4 700 eurot.

• 04 Majandus

Majanduse valdkonna all kajastatakse põllumajanduse, maanteetranspordi, ühistranspordi korralduse, turismi ja üldmajanduslike arendusprojektide kulusid ning muid majandamiskulusid (Tabel 14).

Tabel 14. Majandusvaldkonna kulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
04 Majandus kokku	834 790	928 836	896 322	-10,1%	-94 046
04210 Põllumajandus	5 000	4 400	3 600	13,6%	600
55 Majandamiskulud	5 000	4 400	3 600	13,6%	600
04510 Maanteetransport	326 000	416 000	415 068	-21,6%	-90 000
55 Majandamiskulud	326 000	416 000	415 068	-21,6%	-90 000
04512 Ühistranspordi korraldus	72 560	61 300	92 718	18,4%	11 260
50 Tööjõukulud	36 960	35 200	33 128	5,0%	1 760
55 Majandamiskulud	35 600	26 100	59 564	36,4%	9 500
60 Muud tegevuskulud	0	0	26	-	0
04730 Turism	227 430	201 269	187 700	13,0%	26 161
45 Muud toetused	227 430	201 269	187 700	13,0%	26 161
04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid	203 800	245 867	149 640	-17,1%	-42 067
45 Muud toetused	20 000	2 165	661	823,8%	17 835
50 Tööjõukulud	0	1 000	0	-100,0%	-1 000
55 Majandamiskulud	183 800	242 702	148 904	-24,3%	-58 902
60 Muud tegevuskulud	0	0	75	-	0
04900 Muu majandus (sh majanduse haldus)	0	0	47 596	-	0
45 Muud toetused	0	0	14 601	-	0
55 Majandamiskulud	0	0	32 994	-	0
Sh.					
45 Muud toetused	247 430	203 434	202 963	21,6%	43 996
50 Tööjõukulud	36 960	36 200	33 128	2,1%	760
55 Majandamiskulud	550 400	689 202	660 131	-20,1%	-138 802
60 Muud tegevuskulud	0	0	101	-	0

Põllumajanduse kuludeks on kavandatud 5 000 eurot maade munitsipaliseerimisega seotud katastriüksuste toimikute ettevalmistamisega ja seadustega ettenähtud puudutatud kinnistuomanike nõuetekohaseks teavitamis- ja avalikustamiskuludeks.

Maanteedtranspordi kuludeks on kavandatud 326 000 eurot teede ja tänavate suviseks ning talviseks hoolduseks, liikluskorraldusvahendite soetamiseks ning markeerimistöödeks.

Ühistranspordi korralduse tegevusala kuludeks on kavandatud 72 650 eurot, sh valla 2 bussijuhi personalikulud ja 2 bussi kütus, remondid, kindlustused jm.

Turismi tegevusala kulud on toetusteks 227 430 eurot Põltsamaa Vallavara OÜ-le vastavalt taotlustele tegevuse sihtfinantseerimiseks ja tegevuskulude katteks.

Üldmajanduslike arendusprojektide eelarvesse on planeeritud 203 800 eurot, sh KÜ toetusmeetmena tegevuskulude sihtfinantseerimine 20 000 eurot, Majandamiskulude koosseisus on kajastatud Roosisaare rendikulud 7 200 eurot, valla lehe väljaandmisega seotud kulud 10 000 eurot, infotehnoloogia kulud 75 000 eurot, detailplaneeringute ja üldplaneeringu kulud ning muud ettevalmistustööd 50 000 eurot, valla hoonete kindlustused 12 500 eurot, Põltsamaa paisu varjade hoolduskulud 5 000 eurot, Puurmani pangaautomaadi rendikulud 2 800 eurot, kinnisvara hindamise ja hoolduse kulud 2 000 eurot, objektide korrashoiu- ja lammutustööde kulud 5 000 eurot ning muud majandamiskulud 5 000 eurot.

- **05 Keskkonnakaitse**

Keskkonnakaitse valdkonna all kajastatakse jäätmekäitluse ning bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse tegevusalade kulud (Tabel 15).

Tabel 15. Keskkonnakaitsekulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
05 Keskkonnakaitse kokku	116 230	96 200	90 658	20,8%	20 030
05100 Jäätmekäitlus	49 500	46 200	34 786	7,1%	3 300
45 Muud toetused	11 500	8 200	8 217	40,2%	3 300
55 Majandamiskulud	38 000	38 000	26 569	0%	0
05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	66 730	50 000	55 872	33,5%	16 730
55 Majandamiskulud	66 730	50 000	55 872	33,5%	16 730

Sh.

45 Muud toetused	11 500	8 200	8 217	40,2%	3 300
55 Majandamiskulud	104 730	88 000	82 441	19,0%	16 730

Jäätmekäitluse eelarve on 49 500 eurot. Tegevusala kuludest kaetakse Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse liikmemaks 11 500 eurot ning Pauastvere jäätmejaama ja Puurmani jäätme punkti halduskulud, ohtlike jäätmete ja paberkonteinerite käitluskulud, heakorraldus lehtede vedu, prügiveokulud, jäätmeladestuskoha rekultiveerimine summas 38 000 eurot.

Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse tegevusala all on kavandatud Põltsamaa Halduse kuludeks 66 730 eurot, sh valla territooriumil olevate haljasalade ja parkide niitmiseks, kuivanud puude eemaldamiseks, arboristi teenuseks, suure silla hooldustöödeks, Kamari järve hoolduseks ja seireks.

- **06 Elamu- ja kommunaalmajandus**

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna all kajastatakse tänavavalgustuse ja muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuste kulud (Tabel 16).

Tabel 16. Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
06 Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	1 494 486	1 353 045	1 291 531	10,5%	141 441
06400 Tänavavalgustus	148 680	126 800	136 617	17,3%	21 880
55 Majandamiskulud	148 680	126 800	136 617	17,3%	21 880
06605 Muud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	1 345 806	1 226 245	1 154 914	9,8%	119 561
50 Tööjõukulud	1 046 206	949 145	888 236	10,2%	97 061
55 Majandamiskulud	299 600	277 100	267 775	8,1%	22 500
60 Muud tegevuskulud	0	0	-1 097	-	0
Sh.					
50 Tööjõukulud	1 046 206	949 145	888 236	10,2%	97 061
55 Majandamiskulud	448 280	403 900	404 393	11,0%	44 380
60 Muud tegevuskulud	0	0	-1 097	-	0

Tänavavalgustuse tegevusala kuludeks on kavandatud 148 680 eurot, millest kaetakse tänavavalgustuse hooldusega seotud lepingulised kohustused ja tänavavalgustuse rendikulud 73 680 eurot ning elektrienergia ostuga seotud kulud (elektrienergia ja võrgutasud) summas 75 000 eurot.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevuse eelarves on Põltsamaa Halduse kuludeks 1 345 806 eurot. Põltsamaa Haldus tegeleb ametiasutuse ja hallatavate asutuste remondi- ja ehitustöödega, haridusasutuste toitlustamisega, kõigi vallale kuuluvate hoonete haldamise ja koristamisega, kalmistute, Vaibla suvila, avalike tualettide, puhkealade ja ujumiskohtade majandamisega ning hulkuvate loomadega. Koosseisus on 75,75 töökohta.

- **08 Vaba aeg, kultuur ja religioon**

Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulude all kajastatakse spordi, vaba aja ürituste, raamatukogu, kultuurimaja ja religiooni tegevusalade kulud (Tabel 17).

Tabel 17. Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
08 Vaba aeg, kultuur, religioon kokku	1 486 610	1 659 115	1 497 397	-10,4%	-172 505
08102 Sport	398 000	429 662	383 066	-7,4%	-31 662
41 Sotsiaaltoetused	0	5 000	0	-100,0%	-5 000
45 Muud toetused	397 000	421 862	381 965	-5,9%	-24 862
55 Majandamiskulud	1 000	2 800	1 101	-64,3%	-1 800
08109 Vaba aja üritused	116 950	304 022	226 012	-61,5%	-187 072
45 Muud toetused	102 950	290 022	218 850	-64,5%	-187 072
55 Majandamiskulud	14 000	14 000	7 162	0%	0
08201 Raamatukogud	407 490	401 982	419 489	1,4%	5 508
50 Tööjõukulud	254 640	260 362	275 534	-2,2%	-5 722
55 Majandamiskulud	152 850	141 620	143 955	7,9%	11 230
08202 Rahva- ja kultuurimajad	551 170	508 449	442 750	8,4%	42 721
50 Tööjõukulud	253 900	292 011	251 042	-13,1%	-38 111
55 Majandamiskulud	297 270	216 438	191 707	37,3%	80 832
08400 Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	13 000	15 000	26 080	-13,3%	-2 000
45 Muud toetused	13 000	15 000	26 080	-13,3%	-2 000

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	0	5 000	0	-100,0%	-5 000
45 Muud toetused	512 950	726 884	626 895	-29,4%	-213 934
50 Tööjõukulud	508 540	552 373	526 576	-7,9%	-43 833
55 Majandamiskulud	465 120	374 858	343 926	24,1%	90 262

Spordi tegevusala kuludeks on kavandatud 398 000 eurot. Spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks on ette nähtud 397 000 eurot, sellest 350 000 eurot sihtasutusele Põltsamaa Sport spordikooli toetuseks.

Toetus Põltsamaa Spordile jaguneb personalikuludeks summas 222 900 eurot ja majandamiskuludeks 127 100 eurot. Sihtasutuse alla kuulub spordikool, mis tegeleb rahvastikuregistri andmetel Põltsamaa vallas elavate õpilaste õpetamisega. Kuna tegemist on erakooli seaduse alusel töötava huvikooliga, siis õppemaksud ja teiste omavalitsuste osalustasud laekuvad Sihtasutuse Põltsamaa Sport eelarvesse. Sihtasutus majandab Põltsamaa Felixhalli, Pisisaare spordikeskust, Põltsamaa ujulat ja Kuningamäe spordirajatisi. Sihtasutuses on 17,5 töökohta.

Muude spordiga tegelevate MTÜ-de toetuseks on planeeritud 47 000 eurot.

Majandamiskuludena kajastatakse sporditegevuse ürituste kulud 1 000 eurot.

Vaba aja ürituste kuludeks on eraldatud 116 950 eurot, sh on planeeritud kultuuri, vaba aja sisustamisega tegelevate sihtasutuste, seltside, MTÜ-de ja teiste organisatsioonide põhikirjaliste tegevuste toetamine 102 950 euroga ning kultuuriürituste korraldamine 14 000 eurot (vabariigi aastapäev, külaliste vastuvõtt jms).

Raamatukogude tegevusala all on eraldatud Põltsamaa Raamatukogu tegevuskuludeks 407 490 eurot, sh kohaliku omavalitsuse vahenditest 220 240 eurot ja riikliku toetuse arvelt 142 900 eurot. Hoonete majandamiseks on arvestatud 25 700 eurot. Raamatukogu koosseisus on 13 töökohta, sellest neli on tasustatud riigieelarvest. Kultuuriministeeriumi eraldis täpsustub peale 2023. aasta riigieelarve kinnitamist. Põltsamaa Raamatukogul on haruraamatukogud Adavere ja Puurmani alevikus ning Vägari külas ning väliteeninduspunktid Tapiku, Pisisaare ja Lustivere külates.

Rahva- ja kultuurimajade kuludeks on kavandatud 551 170 eurot, sh Põltsamaa Kultuurikeskuse tegevuskuludeks (tööjõu- ja majandamiskulud) 434 100 eurot ning hoonete ülalpidamiseks 117 070 eurot. Põltsamaa Kultuurikeskus koordineerib ka Pajusi ja Puurmani rahvamajade tegevusi. Korraldatakse kunstilist huvitegevust ja erinevaid kultuurisündmusi ning teenindatakse majade kasutajaid ürituste, näituste, koolituste toimumise ajal. Kinnitatud struktuuris on 16,2 kohta.

Religiooni- ja muud ühiskonnateenused tegevusala 13 000 eurot all toetatakse EELK Põltsamaa Niguliste kogudust ning EELK Kursi Maarja-Eliisabeti kogudust.

- 09 Haridus

Hariduse valdkonna tegevuskulud koosnevad alushariduse, põhihariduse, gümnaasiumide, laste muusikakooli, huvihariduse, koolitranspordi, koolitoidu, öömaja ning hariduse abiteenuse tegevusalade kuludest (Tabel 18).

Tabel 18. Haridusvaldkonna kulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnoõ	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
09 Haridus kokku	9 096 169	8 365 611	7 222 662	8,7%	730 558
09110 Alusharidus	3 133 108	2 813 794	2 328 874	11,3%	319 314
50 Tööjõukulud	2 061 478	2 058 010	1 885 586	0,2%	3 468
55 Majandamiskulud	1 071 630	755 784	443 498	41,8%	315 846
60 Muud tegevuskulud	0	0	-209	-	0
09212 Põhihariduse otsekulud	4 594 793	4 320 023	3 865 047	6,4%	274 770

50 Tööjõukulud	3 820 329	3 183 712	3 017 645	20,0%	636 617
55 Majandamiskulud	774 464	1 136 311	847 401	-31,8%	-361 847
09213 Üldkeskhariduse otsekulud	334 514	288 712	264 054	15,9%	45 802
50 Tööjõukulud	334 514	288 712	264 054	15,9%	45 802
09510 Noorte huviharidus ja -tegevus	583 324	561 782	520 983	3,8%	21 542
45 Muud toetused	50 280	0	18 469	-	50 280
50 Tööjõukulud	378 400	379 000	363 743	-0,2%	-600
55 Majandamiskulud	154 644	182 782	138 895	-15,4%	-28 138
60 Muud tegevuskulud	0	0	-124	-	0
09600 Koolitransport	60 000	31 000	0	93,5%	29 000
55 Majandamiskulud	60 000	31 000	0	93,5%	29 000
09601 Koolitoit	335 950	230 100	171 719	46,0%	105 850
55 Majandamiskulud	335 950	230 100	171 710	46,0%	105 850
60 Muud tegevuskulud	0	0	9	-	0
09602 Öömaja	30 480	25 000	31 416	21,9%	5 480
50 Tööjõukulud	20 780	19 700	16 447	5,5%	1 080
55 Majandamiskulud	9 700	5 300	14 968	83,0%	4 400
09609 Muud hariduse abiteenused	24 000	95 200	40 569	-74,8%	-71 200
41 Sotsiaaltoetused	0	0	1 000	-	0
50 Tööjõukulud	6 000	23 634	17 728	-74,6%	-17 634
55 Majandamiskulud	18 000	71 566	21 841	-	-53 566

Sh.

41 Sotsiaaltoetused	0	0	1 000	-	0
45 Muud toetused	50 280	0	18 469	-	50 280
50 Tööjõukulud	6 621 501	5 952 768	5 565 204	11,2%	668 733
55 Majandamiskulud	2 424 388	2 412 843	1 638 313	0,5%	11 545
60 Muud tegevuskulud	0	0	-324	-	0

Alushariduse tegevusalal 3 133 108 eurot kajastatakse:

- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia tegevuskulusid 1 957 498 eurot, sh on personalikulud 1 875 548 eurot ja majandamiskulud 81 950 eurot,
- ✓ Puurmani Mõisakool lasteaed töötasudeks 185 930 eurot,
- ✓ Alushariduse personalile on eelarvestatud palgatõusuks 4,1% võrreldes 2022. aasta töötasumääradega. Summaarselt on palgatõusuks 0,2%, sest struktuuri põhine töötajate arv on vähenenud 3,5 ametikoha võrra.
- ✓ Põltsamaa Valla Lasteaia hoonete majandamiseks 375 880 eurot, toitlustamiskuludeks 185 000 eurot ning rendimakseks Põltsamaa Vallavara OÜ-le 320 400 eurot,
- ✓ Puurmani Mõisakool lasteaed toidukuludeks 20 400 eurot,
- ✓ teistele kohalikele omavalitsustele eraldatavad vahendid 88 000 eurot. Väljaspool valda asuvates munitsipaallasteaedes käib 2022/23 õppeaastal 16 last (13.10 2022 seisuga).

Põltsamaa Valla Lasteaial on õppekohad Põltsamaa linnas (2 õppekohta), Adavere alevikus, Vägari külas, Esku külas, Lustivere külas ja Pisisaare külas. Põltsamaa Valla Lasteaed struktuuris on 95 töökohta.

Puurmani lasteaed tegutseb Puurmani Mõisakooli koosseisus.

Toidukuludes on arvestatud alates 01.01.2023 vallaeelarve toetusega kaks eurot päevas.

Põhihariduse otsekulude eelarves 4 594 793 eurot kajastatakse:

- ✓ Puurmani Mõisakoolile riigieelarvest eraldatavad vahendid 385 940 eurot, sh personalikuludeks 377 749 eurot ja majandamiskuludeks 8 191 eurot,
- ✓ Puurmani Mõisakoolile vallaeelarvest eraldatavad vahendid 222 197 eurot, sh personalikuludeks 152 397 eurot ja majandamiskuludeks 69 800 eurot,
- ✓ Puurmani Mõisakooli hoonete ülalpidamiseks 123 420 eurot,
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi riigieelarvest eraldatavad vahendid 2 799 881 eurot, sh personalikuludeks 2 724 068 eurot ja majandamiskuludeks 75 813 eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi vallaeelarvest eraldatavad vahendid 763 495 eurot, sh personalikuludeks 566 115 eurot ja majandamiskuludeks 197 380 eurot;
- ✓ Põltsamaa Ühisgümnaasiumi hoonete ülalpidamiseks 175 860 eurot;

- ✓ Teistele kohalikele omavalitsustele eraldatavad vahendid 124 000 eurot. 2022/2023 õppeaastal õpib teistes munitsipaalpõhikoolides tavaõppel 46 õpilast, erivajadustega õpilaste koolides 7 õpilast ning munitsipaalgümnaasiumides- ja täiskasvanute gümnaasiumides 30 õpilast.

Puurmani Mõisakooli struktuuris on 30,45 töökohta koos lasteaiaga ja Põltsamaa Ühisgümnaasiumis 122,05 töökohta.

Põltsamaa Ühisgümnaasiumil on õppekohad Põltsamaa linnas (2 õppekohta), Adavere alevikus, Lustivere külas ja Vägari külas.

Üldkeskhariduse otsekulude tegevusalal kajastatakse riigieelarvest finantseeritavad Põltsamaa Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastme personalikulud 334 514 eurot.

Noorte huvihariduse ja -tegevuse eelarve on 583 324 eurot.

- ✓ Põltsamaa Muusikakooli tegevuskulud on 404 574 eurot, sh personalikulud 378 400 eurot ja majandamiskulud 25 974 eurot ning Muusikakoolide Liidu liikmemaks 200 eurot. Muusikakooli koosseisus on 16,2 töökohta.
- ✓ Valla huvihariduse muude kulude eelarve on 165 000 eurot. Tegevusalal on kajastatud riigieelarvest eraldatava huvitegevuse toetus 105 000 eurot ja sihtotstarbeline toetus 50 000 eurot. Toetuse kasutamise tulemusel peab huvitegevuses hõlmatud laste arv suurenema ning toetusrahaga ei tohi asendada olemasolevaid kulusid või teha investeeringuid. Huvihariduse muude kulude alla on arvestatud ka 6 000 eurot huvitegevuse kulude katteks väljaspool valda ja muud majandamiskulud 4 000 eurot.
- ✓ Muusikakooli hoonete, ruumide majandamiskuludeks on arvestatud 13 750 eurot.

Koolitranspordi eelarve on summas 60 000 eurot. Õpilaskiirid sõidavad marsruudil Pisisaare-Mällikvere-Kalme-Adavere-Kuningamäe-Põltsamaa-Kuningamäe-Kalme-Adavere-Mällikvere-Pisisaare ja Põltsamaa-Puurmani-Põltsamaa. Teenust osutab osaühing Eltor, kellel on sõlmitud töövõtuleping (kehtib õppeperioodil 01.09.2022 kuni 13.06.2023). Kilomeetrihinnaks ilma käibemaksuta on 2,35 eurot. Eelduslikult on 2023. aastal vaja katta ligikaudu 21 600 kilomeetrit.

Koolitoidu eelarves on 335 950 eurot, sellest on arvestatud Puurmani Mõisakooli õpilaste toitlustamiseks 22 200 eurot ja Põltsamaa Ühisgümnaasiumi õpilaste toitlustamiseks 206 900 eurot vajalike toiduainete kulude katteks ning teistele kohalikele omavalitsustele eraldatud vahendid on 1 000 eurot. Kulud kaetakse toetusfondi eraldisest.

Õomaja tegevusala eelarves on 30 480 eurot Põltsamaa Ühisgümnaasiumi õpilaskodule kavandatud 24 700 eurot, sh personalikuludeks 20 780 eurot ja majandamiskuludeks 4 000 eurot. Õpilaskodu hoone majanduskuludeks on arvestatud 15 200 eurot. Teiste kohalike omavalitsuste õpilaskodude kuludeks on kavandatud 5 700 eurot.

Muude hariduse abiteenuste kuludeks on planeeritud 24 000 eurot. Personalikulud on noortegarantii tugisüsteemi rakendamise juhtumikorraldaja töö tasustamiseks. Projekt lõpeb 28.02.2023. Majandamiskulud on ülevallaliste ühisürituste ja -koolituste läbiviimiseks, tunnustamiseks.

- **10 Sotsiaalne kaitse**

Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud koosnevad puuetega inimeste, eakate, perede ja laste, riskirühmade ja muu sotsiaalse kaitse, asendus- ja järelhoolduse ning toimetulekutoetuse kuludest (Tabel 19).

Kohaliku omavalitsuse ülesanded sotsiaalvaldkonnas sotsiaalhoolekande seaduse § 8 kohaselt on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine ning sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine.

Tabel 19. Sotsiaalse kaitse valdkonna kulud kululiikide kaupa, EUR

Kululiik	2023 eelarve eelnoõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)	
				%	EUR
10 Sotsiaalne kaitse kokku	1 836 905	2 096 300	1 550 827	-12,4%	-259 395
10121 Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	527 200	503 456	431 601	4,7%	23 744
41 Sotsiaaltoetused	524 800	438 000	369 941	19,8%	86 800
45 Muud toetused	2 400	16 748	60 361	-85,7%	-14 348
50 Tööjõukulud	0	0	1 326	-	0
55 Majandamiskulud	0	48 708	0	-100,0%	-48 708
60 Muud tegevuskulud	0	0	-27	-	0
10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse	524 705	506 832	405 205	3,5%	17 873
50 Tööjõukulud	363 670	329 982	299 423	10,2%	33 688
55 Majandamiskulud	161 035	176 850	105 732	-8,9%	-15 815
60 Muud tegevuskulud	0	0	50	-	0
10400 Asendus- ja järelhooldus	370 200	537 151	407 268	-31,1%	-166 951
41 Sotsiaaltoetused	8 200	10 100	8 216	-18,8%	-1 900
50 Tööjõukulud	0	0	11 130	-	0
55 Majandamiskulud	362 000	527 051	387 922	-31,3%	-165 051
10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	295 800	412 227	242 432	-28,2%	-116 427
41 Sotsiaaltoetused	148 000	230 747	98 509	-35,9%	-82 747
45 Muud toetused	13 800	22 000	17 962	-37,3%	-8 200
50 Tööjõukulud	60 000	65 000	54 000	-7,7%	-5 000
55 Majandamiskulud	73 500	94 280	71 727	-22,0%	-20 780
60 Muud tegevuskulud	500	200	234	150,0%	300
10701 Riiklik toimetulekutoetus	85 000	99 876	41 688	-14,9%	-14 876
41 Sotsiaaltoetused	83 200	98 276	41 544	-15,3%	-15 076
55 Majandamiskulud	1 800	1 600	143	12,5%	200
10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	26 000	27 758	14 268	-6,3%	-1 758
41 Sotsiaaltoetused	24 000	18 268	12 445	31,4%	5 732
55 Majandamiskulud	2 000	9 490	1 824	-78,9%	-7 490
10900 Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	8 000	9 000	8 365	-11,1%	-1 000
55 Majandamiskulud	8 000	9 000	8 365	-11,1%	-1 000
Sh.					
41 Sotsiaaltoetused	788 200	795 391	530 655	-0,9%	-7 191
45 Muud toetused	16 200	38 748	78 323	-58,2%	-22 548
50 Tööjõukulud	423 670	394 982	365 879	7,3%	28 688
55 Majandamiskulud	608 335	866 979	575 714	-29,8%	-258 644
60 Muud tegevuskulud	500	200	257	150,0%	300

Muu puuetega inimeste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludeks on kavandatud 527 200 eurot. Sellest moodustab puudega inimeste hooldajatoetus 53 300 eurot ja erijuhtude sotsiaalmaks 31 100 eurot. Hooldajatoetuse saajate arv seisuga september 2022 on 171 ja erijuhtude sotsiaalmaksu tasutakse 13 isiku eest.

Hooldajatoetust makstakse puuetega inimeste täisealise hooldajatele lähtuvalt hooldusvajadusest. Hooldajatoetus raske puude korral on määraga 20 eurot, toetuse saajate arvuks on kavandatud 128 hooldajat.

Hooldajatoetus sügava puude korral on määraga 40 eurot, toetuse saajate arv on 40.

Raske puudega lapse hooldajatoetus on rahalise määraga 75 eurot, toetuse saajaid on üks.

Sügava puudega lapse hooldajatoetus on rahalise määraga 100 eurot, toetuse saajaid on kaks.

Sotsiaalmaksu kavandamisel on lähtutud sotsiaalmaksu seadusest, mille alusel on maksumäär 215,82 eurot ning planeeritud on kulu 12 hooldajale. Üldhooldekodude kohatasusid on arvestatud 430 400 eurot, sh

- MTÜ Lustivere Hooldekodu – 18 inimest;
- AS Lõuna-Eesti Hooldekeskus – 11 inimest;
- Jõgeva Sotsiaalkeskus „Elukaar“ – 3 inimest;
- SA Põltsamaa Tervis – 17 inimest;
- Vahtra Hooldemaja MTÜ – 3 inimest;
- SA Koeru Hooldekeskus – 1 inimene;
- Uderna Hooldekodu – 1 inimene;
- SA Rõngu Hooldekeskus – 1 inimene;
- MTÜ Kääpa Hooldekeskus – 1 inimene;
- Pilistvere Hooldekodu – 3 inimest;
- Kärü Südamekodu – 1 inimene;
- Kuuda kodu – 1 inimene;
- OÜ Häcke Pansionaat „Paide“ – 1 inimene.

Sihtotstarbeliste eraldistena on arvestatud MTÜ-dele 2 400 eurot.

Muu eakate sotsiaalne kaitse tegevusala summas 524 705 eurot sisaldab 440 565 eurot Põltsamaa Valla Päevakeskuse tegevuskulusid ja 84 140 eurot päevakeskuse hoone majandamiskulusid. Päevakeskus pakub erihoolekande, täispaniooni, pesu pesemise, sotsiaaltranspordi, ruumide üüri ja majutuse ning kodu- ja saunateenust. Asutuses on 23,2 töökohta.

Asendus- ja järelhoolduse tegevusala kulud on 370 200 eurot.

Riigieelarvest määratakse vastavalt riigieelarve võimalustele toetus kohaliku omavalitsuse üksusele asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks ja korraldamiseks ning hooldusperede toetamiseks. Toetuse summaks on planeeritud 362 000 eurot, lõplik summa selgub pärast 1. jaanuari 2023 ja seda korrigeeritakse iga aasta septembris.

Vallast on asendus- ja järelhooldusel 19 last:

- Tallinna SOS noortekodu – 1 laps;
- Keila Perekodu – 4 last;
- SA Taheva Sanatoorium – 1 laps;
- SA Perekodu (Viljandi) – 1 laps;
- Siimusti Lastekodu – 1 laps;
- Narva-Jõesuu Kodu – 1 laps;
- Põltsamaa Perekodu – 8 last;
- Vaikne Kodu – 1 laps;
- Hoolduspere – 1 laps.

Muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse tegevusala kuludeks on kavandatud 295 800 eurot.

Personalikulude all on kavandatud tugisikute töötasu.

Toetuste 148 000 eurot koosseisus kajastatakse:

- peretoetused 62 000 eurot. Sünnitoetused on summas 49 000 eurot, prognoositud on 70 lapse sünd. Sünnitoetuse esimest osa on õigus saada, kui mõlema vanema või üksikvanema elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel on Põltsamaa vallas vähemalt kuus kuud enne lapse sündi ja lapse elukoht registreeritakse Põltsamaa vallas. Sünnitoetuse teist osa on õigus saada, kui lapse ja mõlema vanema või üksikvanema elukoht on katkematult alates lapse sünnist kuni lapse kaheaastaseks saamiseni Põltsamaa vallas. Sünnitoetuse suurus on 700 eurot, millest 350 eurot makstakse peale lapse sünni registreerimist ja 350 eurot pärast lapse kaheaastaseks saamist. Toetust koolieelse lasteasutuse ja lastehoiu kohatasu hüvitamiseks 4 000 eurot antakse vähekindlustatud perele lastehoiu ja munitsipaal- või eralasteaia kohatasu kompenseerimiseks. Täiendavaks sotsiaaltoetuseks on arvestatud 8 000 eurot vähekindlustatud isikule või perele toimetuleku tagamiseks. Asendushoolduselt elluastuja toetus on ühele lapsele 600 eurot.
- õppetoetused 18 500 eurot. Kooli alustamise toetuseks on kavandatud 13 500 eurot. Toetuse suurus on 150 eurot ja arvestatakse 90 lapsega. Kooli alustamise toetust makstakse lapse põhihariduse omandamise alustamisel valla koolis lapse ühele vanemale, kui lapse ja vähemalt ühe vanema elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel on Põltsamaa vallas. Koolitoetuseks, vähekindlustatud perele laste koolitamisega seotud kulu katmiseks makstav toetus, on planeeritud 5 000 eurot.

- muud sotsiaalabitoetused 67 500 eurot. Lapse prillitoetus 4 000 eurot on prilliklaaside kompenseerimiseks. Matusetoetuseks summas 36 800 eurot laekub riigilt. Matusetoetust makstakse ühele mause korraldamisega seotud füüsilisele isikule, kui isiku, kelle mause kulude katmises taotleja osales, viimane elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel oli Põltsamaa vald. Matusetoetuse suurus on 250 eurot. Tervisetootus on vähekindlustatud isikule terviserikkast, kroonilisest haigusest, puudest või muust tervislikust seisundist tuleneva erivajaduse kulu katmiseks makstav toetus. Toetuse suurus eelarves on 25 000 eurot. Erakorraline toetus on toimetulekuraskustesse sattunud isikule makstav mitteperioodiline toetus isiku ajutise raske majandusliku olukorra leevendamiseks, toimetuleku soodustamiseks ning hädavajalike sotsiaalsete ning majanduslike vajadustega seotud kulude katmiseks. Summa eelarves 1 500 eurot.

Sihtfinantseeringud on MTÜ-le Vooremaa Tugi (Toidupank), MTÜ Jõgevamaa Lasterikkad ja projekti „Kodud tuleohutuks“.

Majanduskuludena 73 500 eurot on planeeritud projekti „Imelised aastad“ omaosalus, last kasvatava pere nõustamisteenused (perelepitus, kriisinõustamine, psühholoogiline nõustamine), turvakodu, lapsehoiuteenuse kulud, leinalaagrite tasud, lastelaagrite soodustusikud, SOS peretugevdusprogramm, piirkondlike lastelaagrite toitlustamise kulud, lastekaitsepäev, politseilaager „Sõna ja teoga“ projektid, koolitused, üritused.

Riikliku toimetulekutoetuse tegevusala kuludeks on kavandatud 85 000 eurot. Riiklik toimetulekutoetus on toetusfondi komponent ja täpsustub pärast 01. jaanuari 2023.

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse tegevusala kuludeks on arvestatud 26 000 eurot, millest tasutakse ravikindlustusega hõlmamata isikute ravikulud, riide- ja toiduabi, sotsiaalkorterite inventari kulud ja MTÜ Abikeskus kohamaks. Abikeskuses on teenusel 5 inimest.

Muu sotsiaalne kaitse tegevusala kuludeks on planeeritud 8 000 eurot, sh ametiasutuse 1 elektriauto kulud, lastekodulaste kingitused, lusikapeo kulud, esinduskulud.

3. Investeermistegevus

Investeermistegevuse all kavandatakse tagasilaekuvad laenud, saadud sihtfinantseeringud põhivara soetuseks, põhivara müügitulu, osaluste soetus, antud laenud, põhivara soetused ja renoveerimine, põhivara soetuseks antavad sihtfinantseeringud ning finantskulud. Sissetulekud on esitatud (+) märgiga ja väljaminekud (-) märgiga, tabel 20.

Tabel 20. Investeermistegevus, EUR

Tunnus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus, EUR (2023 võrreldes 2022)
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-709 780	-5 055 711	-3 766 788	4 345 931
1532 Tagasilaekuvad laenud	363 400	133 000	0	230 400
3502 Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	378 420	1 116 930	1 940 516	-738 510
381 Põhivara müük	200 000	335 425	77 725	-135 425
655 Finantstulud	0	0	195	0
150 Osaluste soetus	-300 000	-150 000	-20 510	-150 000
1531 Antud laenud	0	-2 544 199	-2 070 000	2 544 199
155 Põhivara soetus ja renoveerimine	-774 800	-2 614 165	-2 573 386	1 839 365
4502 Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-260 000	-1 252 702	-1 076 630	992 702
650 Finantskulud	-316 800	-80 000	-44 698	-236 800
EELARVE TULEM	-63 900	-4 395 454	-2 092 817	4 345 931

Tagasilaekuvate laenudena 363 400 eurot on kajastatud 35 000 eurot Sihtasutusele Põltsamaa Tervis esmatasandi tervisekeskuse kaasfinantseeringuks ja 328 400 eurot Põltsamaa Vallavara OÜ-le lasteaia ehitamiseks ja tänavavalgustuse renoveerimiseks antud laenude tagasimaksed.

Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseeringuna on kajastatud Sihtasutuselt Keskkonnainvesteeringute Keskuselt saadavat toetust Keskkonnaministeeriumi programmi „Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine” raames rahastatava projekti „Põltsamaa linna rohetaristu alleede taastamine ja uuendamine linnalise soojussaare leevendamiseks“ läbiviimiseks.

Põhivara müügitulu on kavandatud 200 000 eurot. Müüa on plaanis vallale kuuluvaid hooneid, kortereid, kinnistuid ja sõidukeid (sh Viljandi mnt 3, Lossi tn 7 jm).

Investeermistegevuse väljaminekud investeeringuobjektide lõikes on esitatud tabelis 21.

Tabel 21. Investeeringuobjektid 2023. aastal, EUR

Tegevusala	Investeeringuobjektid	Summa
	Osaluse soetus Põltsamaa Vesi OÜ-s	300 000
06300	Pajusi küla	300 000
	Põhivara soetus ja renoveerimine	774 800
04510	Maa soetus Põltsamaa-Esku JJT ehitamiseks	15 000
04510	Aidu järvest Laisaare bussipeatuseni JJT projekteerimis-ehitustööd	50 000
04510	Muta tee, Lassi vihmutuse tee ja Laari tee kruusakatte ehitus	49 600
04510	Teede ja tänavate pindamine (Põhja-Kaare tn, Viljandi mnt kõnnitee, Kuuse tn, Lille tn jm)	200 000
04740	Põltsamaa linna rohetaristu alleede taastamine ja uuendamine linnalise soojussaare leevendamiseks	445 200
09212	Lille tänava õppehoone renoveerimine	15 000
	Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	260 000
04740	Kuningamäe terviseradade projekti osalus Põltsamaa Vallavara OÜ-le	40 000
04740	Põltsamaa lossi arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le	50 000
04740	Turu tänava arenduse omafinantseering Põltsamaa Vallavara OÜ-le	50 000
04740	Hajaasustuse projekti omafinantseering	70 000
08102	Põltsamaa spordihoone remont SA-le Põltsamaa Sport	50 000

Põltsamaa valla poolt on võetud laen investeeringute finantseerimiseks, vt. p. 4 „Finantseerimistegevus“.

4. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuse eelarveosas (Tabel 22) on kajastatud valla laenu põhiosa tagasimaksed vastavalt laenulepingu maksegraafikule ja uue laenu võtmine.

Võetud laenu intressikulud 2023. aastaks on planeeritud 316 800 eurot. Tagasimakstavad intressikulud on sõltuvuses EURIBOR-i muutustest ja neid korrigeeritakse 2 korda aastas. Investeeringulaen on marginaaliga 0,78% ning sellele lisandub 6 kuu EURIBOR. 2023. aasta eelarvesse on planeeritud EURIBOR 2,397% (vrdl. 25.11.2022 6 kuu EURIBOR 2,374%).

Põltsamaa vallal on võimalik võtta kohustusi investeeringute tegemiseks põhimõttel, et kohustiste maht ei ületaks 80% põhitegevuse tuludest. Põhitegevuse tulem ja likviidsete varade jääk peab katma laenu teenindamise (põhiosa tagasimakse ja intressid) kulusid. Laenu tohib võtta ainult investeeringuteks.

Tabel 22. Finantseerimistegevus, EUR

Tunnus	2023 eelarve eelnõu	2022 eelarve	2021 täitmine	Muutus (2023 võrreldes 2022)
FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	63 900	3 250 000	3 210 170	-3 186 100
2581 Kohustuste võtmine	775 000	3 950 000	8 000 000	-3 175 000
2586 Kohustuste tasumine	-711 100	-700 000	-4 789 830	-11 100
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	0	-1 849 495	-1 450 382	1 849 495
NÕUETE-KOHUSTUSTE MUUTUS	0	-704 041	-1 229 800	704 041

Vastavalt kehtivale laenugraafikule on 2023. aastal laenu põhiosa tagasimakseid kavandatud 711 100 eurot. Investeeringuteks võetava laenus summa on 2023. aastal 775 000 eurot, vt. tabel 24

* märgitud lahtrid. Planeeritava laenu täpne maht selgub koos likviidsete vahendite vaba jäägiga

31.12.2022. Laenukoormuseks on seisuga 31.12.2023 kavandatud 10,5 miljonit eurot, see moodustab põhitegevust tuludest 62% (netovõlakoorumus).

Likviidsete varade muutusena kajastatakse eelarve koosseisus raha ja pangakontode saldo muutust.

Tekkepõhises eelarves kajastab nõuete ja kohustiste muutus eelmise aasta tulusid ja kulusid, mis laekusid või mis tasuti järgmisel aastal ning ettemaksuna laekuvaid tulusid. 2023. aasta eelarvesse nõuete ja kohustiste muutust ei ole planeeritud.

5. Eelarve võrdlus eelarvestrateegiaga

2023. aasta eelarve võrdlus valla eelarvestrateegiaga aastaks 2023 on toodud tabelis 23, tegevusalade põhine investeringuobjektide võrdlus eelarvestrateegiaga on esitatud tabelis 24.

Tabel 23. Eelarve võrdlus eelarvestrateegiaga

Tunnus	2023 eelarve eelnõu	2023 eelarve- strateegia	Muutus, EUR
Põhitegevuse tulud kokku	16 964 710	15 960 000	1 004 710
Maksutulud	9 266 000	9 166 000	100 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 081 537	934 000	147 537
Saadavad toetused tegevuskuludeks	6 157 173	5 400 000	757 173
Muud tegevustulud	460 000	460 000	0
Põhitegevuse kulud kokku	16 318 830	15 240 000	1 078 830
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 653 290	1 530 000	123 290
Personalikulud	9 693 587	9 000 000	693 587
Majandamiskulud	4 811 153	4 550 000	261 153
Muud kulud	160 800	160 000	800
Põhitegevuse tulem	645 880	720 000	-74 120
Investeeringustegevus kokku	-709 780	-403 800	-305 980
Põhivara müük (+)	200 000	80 000	120 000
Põhivara soetus (-)	-774 800	-215 000	-559 800
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	378 420	0	378 420
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-260 000	-260 000	0
Osaluse soetus (-)	-300 000	0	-300 000
Tagasilaekuvad laenud (+)	363 400	135 000	228 400
Finantstulud (+)	0	200	-200
Finantskulud (-)	-316 800	-144 000	-172 800
Eelarve tulem	-63 900	316 200	-380 100
Finantseerimistegevus	63 900	-236 100	300 000
Kohustiste võtmine (+)	775 000	475 000	300 000
Kohustiste tasumine (-)	-711 100	-711 100	0

Tabel 24. Investeeringute võrdlus eelarvestrateegiaga, EUR

Tegevus-ala	Investeeringuobjektid	2023 eelarve eelnõu	2023 eelarve-strateegia	Muutus
04	Majandus kokku	969 800	410 000	559 800
	Teed	314 600	200 000*	114 600
	Keskväljaku arendus	50 000	50 000*	0
	Põltsamaa linnuse arendus	50 000	50 000*	0
	Kuningamäe arendus	40 000	40 000*	0
	Põltsamaa linna rohetaristu	445 200	0	445 200
	Hajaasustuse programmi omafinantseering	70 000	70 000*	0
06	Elamu- ja kommunaalmajandus kokku	300 000	0	300 000
	Pajusi küla ühisvee- ja kanalisatsiooni-süsteemide rekonstrueerimine	300 000*	0	300 000
08	Vaba aeg, kultuur, religioon	50 000	50 000	0
	Põltsamaa spordihoone renoveerimine	50 000	50 000*	0
09	Haridus	15 000	15 000	0
	Lille tänava õppehoone renoveerimise osalus	15 000	15 000*	0
Tegevusalad kokku		1 334 800	475 000	859 800

Eelarve menetlemine toimub vastavalt Põltsamaa Vallavolikogu 21.11.2017 määrusele nr 2 „Põltsamaa valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“.

Volikogu komisjonid analüüsivad eelarve eelnõud ning esitavad vallavalitsusele omapoolsed seisukohad ja ettepanekud. Muudatusettepanekud esitatakse volikogu poolt kehtestatud tähtjaks enne eelarve teist lugemist.

Eelarve eelnõu muutmise ettepanekule lisab selle algataja põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Eelarve menetlemise käigus ei pea vallavalitsus ega volikogu arvestama neid muudatusettepanekuid, mis suurendavad eelarve kulude kogusummat ja millele pole näidatud katteallikaid.

Eelarve eelnõud arutatakse vähemalt kahel volikogu istungil, kahel lugemisel, kusjuures ettepanekute läbivaatamisel kuulatakse ära vallavalitsuse arvamus. Ettepanekute läbivaatamisel on kohustuslik kinni pidada põhitegevustulemile kehtestatud nõuetest.

Koostas: rahandusosakonna juhataja Anneli Pajur
Kooskõlastas: vallasekretäri abi Ulvi Pint
Ettekandja: rahandusosakonna juhataja Anneli Pajur